

(Реаговање на чланак Загорке Голубовић „Поравнање злочина“, који је објављен у НИН-у бр. 3082 / 20.01. 2010)

SREBRENICA HISTORICAL PROJECT

У текућој дискусији око „случаја Сребреница“ и резолуцијама о њој, учествује и професорка Загорка Голубовић, са тезом да је главни проблем у деструктивној тежњи ка „поравнању злочина“. Та теза је, међутим, погрешна. У питању је уствари захтев за „поравнање праведности“ – да се сви злочини санкционишу, сразмерно тежини, не због неке „симетрије“ или оправдања за сопствена недела, већ због природног људског захтева за правдом.

Цео чланак је оптерећен политичко-идеолошким баластом, у црно-белим контрастима (ништа између тога) и јаким речима стигматизације – нека се „зна“ ко је ко. При таквим претеривањима има неизбежно и доста недоследности и натегнутих конструкција.

„А у националистичкој перспективи може се разговарати само о свим злочинима, као да су сви исти и једнаке тежине, што најбруталнији злочин, почињен управо у Сребреници, оспорава“, стоји већ на почетку чланка. Овде ништа није тачно. Захтев за разговор о свим ратним злочинима је право слободе мишљења а не ујдурма националиста. Нико не тврди да су сви злочини исти и једнаке тежине већ се захтева да се сви злочини процесирају и праведно осуде. Захтев „да свако одговара за своје преступе“ не значи оспоравање Сребренице.

Позивање на Вили Бранта је депласирано, пошто се ради о другим околностима и другим димензијама. Вили Брант је клекао пред спомеником жртава Јевреја у Варшавском гету, тражећи опроштај за убиство 3000000 пољских Јевреја, који Немцима ништа нису учинили. [\[1\]](#) У Босни је вођен грађански рат (дуго времена су ратовале све три етничке групе између себе) а не једностран рат уништења. Зоран Ћинђић је још новембра 2000. године изјавио, да „не бих баш рекао да смо, када се подвуче црта и направи неки завршни рачун, ми (Срби) неки кривци у свему томе. Што се нас тиче, спремни смо да се у неком „трију“ извинимо једни другима ...“ [\[2\]](#). А председник Борис Тадић се извињавао децембра 2004. у Сарајеву

[\[3\]](#)

, а јуна 2007. у Хрватској

[\[4\]](#)

за злочине које су починили његови сународници, изјављујући, при томе, да би „био

срећан да се неко извини и српском народу“. А од тих „неких“ ни абера.

Призива се у помоћ и Бруно Векарић: „Поистовећивања Сребренице са Братунцем и другим злочинима над Србима су обична замена теза ... зато што наше извињење за оно што се зове – наш злочин – има смисла ... ми смо злочине над нашим народом осудили ...“. Овде је грешка у поставци. Не поистовећује се (изједначују, чини се све да буду исте величине / јачине) Сребреница са злочинима над Србима у том подручју, већ се захтева да се злочини над Србима „не забораве“, јер Сребреница јула 1995. није усамљена. Ми злочине над нашим народом јесмо (донекле) осудили али други нису, а једнострано извињење не води катарзи свих страна у сукобу. Тражи се поравнање - не злочина већ праведности у поступку.

Натегнутост аргументације посебно је видљива у политичко-идеолошкој придици о „манипулацији“: Поднеском две резолуције, да би прошла резолуција о Сребреници, признаје се, наводно, манипулација јавним мњењем, правећи такве „непринципијелне“ компромисе због политичког рејтинга, „којима се одлаже конфронтација са националистичком идеологијом“. Ако се праве две резолуције, зато што се претпоставља да само једна не може да прође у скупштини, зашто би такав нормални поступак паламентаризма био „манипулација“, свеједно кога? Такви компромиси се праве првенствено из политичког прагматизма а тек потом због политичког рејтинга. Шта је ту непринципијелно?

Није јасно шта се мисли под борбеним упозорењем, да се оваквим компромисима „одлаже конфронтација са националистичком идеологијом“. Парламентарна већина у скупштини против само једне Резолуције проглашава се за националистичко-идеолошку скупину, што је мишљење проф. Голубовић али није јасно како би се успешно спровела тражена „конфронтација“- ко би били њени протагонисти и какви би били резултати.

Уз дисквалификацију већине (националистичка идеологија, националистичка стихија, неонацистички покрети...) и позив „Стоп национализму у име демократске будућности Србије“, подстрекава се мањина, у тако исконструисаној слици, да преузме одлуке у своје руке (како, којим путем?) и да нас води у „демократску будућност“ (некада су нас водили у „светлу будућност“).

„Ниједан државни орган, политичка организација, група или појединац, не може присвојити суверенитет од грађана, нити успоставити власт мимо слободно изражене

воље грађана“, каже се у Уставу Републике Србије, (Члан 2, други одељак).

Госпођи Голубовић и њеним истомишљеницима одговарала би једна резолуција али искључива – осуда злочина над сребреничким Муслиманима, јула 1995, и то оквалификована као геноцид. То, међутим, не би прошло у Скупштини, а варијанта са једном Резолуцијом, са интегрисаном осудом и злочина над Србима у подручју Сребренице, била би вероватно прихваћена али би за „оне друге“ била гора од две резолуције.

Очигледно је да је тежиште у предметном чланку критика сваког помињања злочина над Србима у и око Сребренице, чак и у посебној резолуцији, да би „Сребреница јула 1995“ [5]

остала без сенке - онако како то други захтевају. Октобра 2009. председник Тадић у интервјуу за немачки дневник Die Welt рекао је следеће: „На жалост, једини сам председник који се извинио за злочине своје земље и сматрам да је заиста за жаљење што су остали председници пропустили да се извине за крвопролића и ужасе, почињене над мојим народом. Улогу злочинца за Србију морам да одбијем. Био је то грађански рат у коме су сви учествовали. Сви се морамо одредити према нашој одговорности“.

[6]

Сви, без изузетака.

(Скраћена верзија чланка објављена је у НИН-у бр. 3084 од 04.02.2010)

[1] У Пољској је 1939. године живело 3 460 000 Јевреја. Од тога је рат преживело око 300 000 до 500000, остали су уништени у логорима Аушвис, Треблинка, Мајданек, Белжец, Собибор и Челмо. У варшавком гету било је 380 000 Јевреја, од којих је, почевши од јула 1942, у року од 52 дана око 300 000 транспортовано у логор Треблинка. Остатак је ликвидирао (преко 56 000) у гето-устанку, од 09.априла до 16. маја 1943. Polnische Juden im Zweiten Weltkrieg (Пољски Јевреји у Другом светском рату)

,
www.google.ch

, са обимном библиографијом.

Вили Бранд, председник владе (тадашње) Западне Немачке, клекнуо је пред наведеним спомеником приликом службене посете Варшави, 12. марта 1970. године.

[\[2\]](#) „СРЈ не треба ником да се извињава“, изјава Зорана Ћинђића за ријечки Нови лист. *Бета*, Ријека, 23. нов. 2000.

[\[3\]](#) Сенад Пећанин: Четници нису фашисти (наслов новинара). Интервју председника Тадића за сарајевски недељник БХ Дани (бр. 391 / 10.12.2004), током званичне посете БиХ, 06.12.2004. „Извињавам се свима против којих је почињен злочин у име српског народа“. При чему је додао, да злочине због којих се он извињава у име српског народа „није починио српски народ, него појединци, због чега је немогуће оптуживати један народ“ (коментар: Миле Стојић „Извињење“, Ријеч у Фокусу).

[\[4\]](#) „Свим грађанима Хрватске и свим припадницима хрватског народа које су учинили несрећним припадници мог народа, упућујем извињење и преузимам за то одговорност“, изјавио је председник Тадић у специјалном интервјуу за емисију „Недељом у два“ Хрватске телевизије. (Бета, Загреб, 23.јуна 2007).

[\[5\]](#) „Сребреницајула 1995“ биоје,иостао, догађајпропаганднопредимензионирандабисеоправдали
војни
и
политчки
циљеви
:
бомбардовање
,
положаја
војске
Републике
, ”
Олуја
“
,
Нато
-
напади
због
Косова
и
дипломатски

притисци
до
данашњих
дана

О раскораку између чињеница и онога шта се све пише и говори више нико не води рачуна.

О „геноциду“ се говори без пратећих појава и без неопходних објашњења. А тај „геноцид“ је чудан, јединствен у историји: издвојени су сви војно неспособни (жене, деца и старији), њих преко 33 000 пребачено је у Тузлу, већим делом камионима, а око 800 одраслих, пребеглих за Србију, прихваћени су и касније су отишли у иностранство. Овај „геноцид“ оспоравају не само многи стручњаци за међународно право већ и судија Трибунала, Христоф Флиге (Christoph Flügge, intervju, „Ein Sieg für die Gerechtigkeit“, Der Spiegel, Hamburg, 06.07.2009). По захтеву наших „душебрижника“, тај „геноцид“ би, неопран, требало да уђе у Резолуцију и у нашу историју.

За злочине у Сребреници осуђено је или су под суђењем у Хагу 16 Срба, са муслиманске стране – нико. И Насер Орић је ослобођен, пошто „није било могуће“ да се докаже оно што је он починио као ни командна одговорност за оно што су чинили његови људи – каже Хаг.

Манипулише се и с бројем страдалих Сребреничана: од 7 до 10 хиљада (свако према своме „густу“) и сви се (нестали / погинули / убијени) проглашавају за побијене (бестијално, не правећи разлику у годинама), „невине (и ненаоружане) цивиле“ - војска 28. дивизије Армије БиХ се ни не спомиње.

Права „перла“ софицизма је третирање Извештаја Комисије РС о 7 806 имена, лица која су пријављена као нестала од 10. до 19. Јула 1995. Тај број се у целини прекрштава у убијене, како је то, ето, Влада РС „признала“. (У редакцијском коментару Данас-а о наведеном Извештају (12.11.2004,) налази се податак о „сребреничком масакру у којем је зверски убијено више од седам хиљада људи“. А недавно је (Политика, 28.10.2010) Бошко Јакшић писао да је Влада РС признала тај број убијених а Србија још увек ћути). Истовремено нас ти квази- европејци позивају на прихватање истине - њихове - о Сребреници, без које нема ни катарзе ни уласка у Европу.

[6] Борис Тадић: Срби нису злочинци, био је то грађански рат. Интервју немачком дневнику Die Welt, Берлин . SEEbiz / Танјуг, 17.10.2009.